

det följde dem, upptäckte det på deras rygg de gamla feodala livréerna och skingrade sig under högljudda och föga vördnadsfulla skrattsalvor.

En del av de franska legitimisterna och "det nya England" hava uppfört detta skådespel.

För övrigt göra de så liten hemlighet av den reaktionära karaktären hos sin kritik, att deras huvudanklagelse mot bourgeoisien just består däri, att under hennes herravälde utvecklar sig till en klass, som hotar att spränga hela den gamla samhällsordningen i luften. De förebrå bourgeoisien ännu mer, att hon frambragt ett *revolutionärt* proletariat, än att hon över huvud skapat ett proletariat.

I den praktiska politiken deltaga de därför i alla våldsåtgärder mot arbetarklassen, och i det allmänna livet bekväma de sig till att, trots sina uppstyltade talesätt, upplocka de gyllene äpplena och med schackrarna byta trohet, kärlek och ära mot fårull, betor och brännvin.

Liksom prästen ständigt gjort gemensam sak med aristokraterna, så gör prästsocialismen gemensam sak med den feodala socialismen.

Ingenting är lättare än att giva den kristliga asketismen en socialistisk anstrykning. Har icke även kristendomen ivrat mot privategendomen, mot äktenskapet, mot staten? Har den icke i dessas ställe predikat välgörenhet och tiggeri, celibat och köttets dödande, klosterliv och kyrka? Den kristliga socialismen är blott det vigvatten, varmed prästen välsignar aristokratiens förargelse.

b) *Den småborgerliga socialismen.*

Den feodala aristokratien är icke den enda klass, som bourgeoisien störtat och vars livsvillkor blivit allt bekymmersammare i det moderna borgerliga samhället. Medeltidens småborgardöme och det lilla bondeståndet utgjorde bourgeoisiens förelöpare. I de industriellt och kommersiellt mindre utvecklade länderna vegeerar denna klass ännu bredvid den uppkommande bourgeoisien.